

Informatienota voor de raad

Datum 30 november 2021

Onderwerp	Evaluatie deelmobiliteit
Versienummer	V2.0

Portefeuillehouder William Dogger

Informant M. van Brussel
Afdeling Leefomgeving en Mobiliteit
Telefoon 038 498 4068
Email M.van.Brussel@Zwolle.nl
Bijlagen Verslag overleggen Stakeholders + Go Sharing, rapportage mobiliteitsenquête

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De uitkomsten van de tweede evaluatie van het gebruik van deelscooters in Zwolle.
2. De stand van zaken rondom het traject van vergunningverlening en het maken van een actieplan deelmobiliteit.

Datum

30 november 2021

Inleiding

Sinds 3 mei 2021 biedt het bedrijf Go Sharing deelscooters in Zwolle aan. Op het moment dat Go Sharing in Zwolle startte, waren er nog geen kaders en regels voor het aanbieden en gebruik van deelscooters. Inmiddels is op 25 mei 2021 de aangepaste Algemene Plaatselijke Verordening (APV) vastgesteld, waarin de mogelijkheid is opgenomen om de komst van aanbieders van deelmobiliteit te reguleren. De APV vormt daarbij de basis van het vergunningstraject wat momenteel loopt.

Op 22 september is de officiële aankondiging van het vergunning systeem gedaan, vanaf 13 oktober konden aanbieders inschrijven. Daarbij werken we met een wachtlijst, waarbij respectievelijk de eerste 2 deelscooteraanbieders en eerste 3 deelfietsaanbieders een aanvraag gehonoreerd krijgen. Momenteel worden de vergunningaanvragen met de bijbehorende plannen van aanpak door de aanbieders bij de gemeente ingediend. De verwachting is dat de eerste vergunningen begin februari worden verleend. Uw raad wordt over de uitkomst van het vergunningstraject op een nader moment geïnformeerd.

De komst van deelscooters naar onze stad is ook aanleiding geweest om versneld met deelmobiliteit aan de slag te gaan. Deelmobiliteit is niet volledig nieuw voor Zwolle. We kennen al deelauto's en kleinschalige initiatieven rondom deelfietsen. Echter, het op grote schaal aanbieden van micromobiliteit zoals deelscooters en deelfietsen is voor Zwolle wel nieuw. Deze verandering vraagt van ons een visie op hoe wij met deelmobiliteit om willen gaan en regels om deelmobiliteit in goede banen te leiden.

Eerste en tweede evaluatie

Tijdens de bespreking van het proces rondom deelmobiliteit op 10 mei in de raad, heeft het college toegezegd dat de raad voor het zomerreces wordt geïnformeerd over een set aan (mogelijke) criteria aan de hand waarvan toekomstige evaluaties van deelmobiliteit als geheel, en specifiek deelscooters, kunnen worden vormgegeven. Tevens heeft het college een eerste evaluatie georganiseerd met huidige aanbieder Go Sharing. Op 8 juli is deze eerste evaluatie met de opgehaalde criteria aangeboden aan de raad, op 13 september stond deze ter informatie op de agenda.

In een tweede evaluatie wordt ingegaan op de antwoorden bij de vragen die voor de eerste evaluatie zijn geformuleerd. Naast input van verschillende partijen waaronder Go Sharing, is voor deze tweede evaluatie ook gebruik gemaakt van de uitkomsten van de mobiliteitsenquête die in de periode van 28 juni tot 25 juli onder inwoners is uitgevoerd. In deze enquête zijn ook vragen over deelmobiliteit opgenomen. Het college was voornemens deze evaluatie eind oktober (een half jaar na de start van Go Sharing) aan uw raad aan te bieden. Dit heeft iets vertraging opgelopen doordat de uitkomsten van de mobiliteitsenquête nog niet gereed waren.

Kernboodschap

De komst van deelmobiliteit en specifiek deelscooters, is een nieuwe vorm van mobiliteit waar wij als stad nog weinig ervaring mee hebben. Als college staan we positief tegenover de kansen die deelmobiliteit biedt. We willen deze kansen verzilveren vanuit een gedragen visie Deelmobiliteit. Deze visie is nodig, onder meer omdat we zien dat de uitrol van deelmobiliteitsconcepten in onze stad resulteert in enkele belangrijke vraagstukken. Op dit moment vraagt met name de komst van deelscooters om regie vanuit ons als gemeente. We moeten toewerken naar een optimale wisselwerking tussen gebruiker, aanbieder en lokale overheid op het vlak van deelscooters. Daar zijn we echter nog niet. Momenteel is er in onze ogen - maar ook in de ogen van enkele belangrijke

Datum

30 november 2021

partners - nog teveel overlast van deelscooters. Met name het parkeergedrag van gebruikers is een aandachtspunt. Dat moet anders. De wijze waarop is complex en een zoektocht. Daarover zijn we met de huidige aanbieder continu in gesprek en blijven we in gesprek met de aanbieders die straks na de vergunningenprocedure zich in de stad vestigen. Daarnaast zetten we in op toezicht en handhaving om excessen in de stad als gevolg van deelscootergebruik zoveel mogelijk tegen te gaan. Tenslotte benutten we de ervaringen van het afgelopen half jaar, de informatie uit gevoerde en toekomstige evaluatiegesprekken met lokale partners en de uitkomsten van de mobiliteitsenquête om de in ontwikkeling zijnde visie deelmobiliteit te voeden. Deze visie maken we samen met de stad.

Uitkomsten evaluatie

Voor zowel de eerste als de tweede evaluatie van de deelscooters is input opgehaald bij verschillende belangrijke partners rondom het thema deelmobiliteit/deelscooters. Er is gesproken met Toegankelijk Zwolle, Fietzersbond Zwolle, City Centrum en Go Sharing zelf. Uit de eerste gesprekken met de stakeholders zijn criteria naar voren gekomen die gebruikt zijn bij deze tweede evaluatie van het gebruik van deelscooters in Zwolle. De uitkomsten zijn gebaseerd op zowel de enquête van Go Sharing zelf als op de Mobiliteitsenquête die door de gemeente Zwolle is uitgevoerd.

- **Aantal meldingen/klachten/overlast**
Het bijhouden van de meldingen en klachten geeft inzicht in de soort meldingen en de trend in het aantal meldingen. Uit de door Go Sharing uitgevoerde analyse komt naar voren dat zij sinds hun komst naar Zwolle, 1587 meldingen hebben binnengekregen. Ongeveer een derde van de meldingen gaan over overlast door (verkeerd) geparkeerde scooters, de andere meldingen zijn algemene vragen of opmerkingen over bijvoorbeeld de scooter, het account of de app. Een deel daarvan zijn dubbele meldingen (meldingen over hetzelfde voertuig). In de periode van mei t/m augustus is na verloop van tijd een stabiliserende, dalende trend van dit soort meldingen te zien.

Via de mobiliteitsenquête zijn bewoners ook gevraagd naar hun mening over deelscooters. 25% van de mensen geeft daarbij aan positief te zijn over de scooters, 39% is neutraal en een derde van de bewoners is negatief over het systeem.

- **Aantal mensen dat is gewaarschuwd/beboet/uitgesloten**
De aanbieder van de deelscooter heeft de verantwoordelijkheid om de klachten op een goede wijze af te handelen. Informatie over het aantal aangesproken gebruikers is hiervoor een indicatie. Uit de data van Go Sharing blijkt dat er tot nu toe 89 officiële waarschuwingen en 23 boetes zijn uitgedeeld.

Ook de handhavers van de gemeente zelf hebben in de afgelopen periode tientallen boetes uitgedeeld aan verkeerd geparkeerde scooters.

- **Leeftijd gebruikers**
De gemiddelde leeftijd van de gebruikers geeft een indicatie of het om gebruikers gaat die normaal de auto zouden kunnen pakken. Daarbij geeft het inzicht of de scooter voor een brede groep gebruikers een aantrekkelijk alternatief is. De gemiddelde leeftijd van de gebruikers is 28 jaar.

Dit beeld wordt bevestigd in de resultaten van de mobiliteitsenquête waarbij de meeste mensen die van een deelscooter gebruik hebben gemaakt in de categorie 18-34 jaar vallen.

Datum 30 november 2021

- Voor welke type ritten worden de deelscooters gebruikt?
Door mensen te bevragen over het doel van de reis krijgen we meer inzicht in het doel van het gebruik van de scooter. De gebruikers van Go Sharing geven daarbij aan dat zij de scooters vooral gebruiken voor vrijetijdsbesteding en woon werkverkeer.

Dit beeld komt grotendeels overeen met de uitkomsten van de mobiliteitsenquête; 70% van de gebruikers geeft aan de deelscooter te gebruiken voor vrijetijdsbesteding, 30% voor boodschappen en voor werk of school 19%.

- Hoelang blijven deelscooters op 1 plek staan?
Inzicht over hoe lang een deelscooter gemiddeld op 1 plek staat geeft een beeld van het gebruik van deelscooters en geeft waardevolle inzichten voor een mogelijk toekomstig concept met bijvoorbeeld (een aantal) vaste plekken. Gemiddeld wordt elke scooter meerdere keren per dag gebruikt waardoor lang stilstaan wordt voorkomen.
- Welk vervoermiddel vervangt de scooter?
Door mensen te bevragen over welk vervoersmiddel ze gebruikt hadden in plaats van de deelscooter krijgen we inzicht of de deelscooter gebruikt wordt als vervanging van de auto . 65% van de gebruikers van Go Sharing scooters heeft ook een eigen auto. 58% van de gebruikers geeft daarbij aan dat zij de scooter ook als vervanger van de auto gebruiken.

Van mensen die de mobiliteitsenquête hebben ingevuld en de scooter gebruikt hebben geeft 50% aan dat zij anders de fiets hadden gebruikt. Voor 27% was de deelscooter de vervanger van een autorit.

Ervaringen stakeholders

Ook voor deze tweede evaluatie hebben we de stakeholders weer benaderd met de vraag of zij nog input wilden meegeven. Toegankelijk Zwolle geeft aan dat het aantal actieve meldingen dat zij doet afneemt omdat men 'meldings moe' wordt. Maar de ervaren overlast op straat is tot nu toe niet afgenomen. De Fietzersbond geeft aan dat zij nog steeds constateert dat de deelscooters vooral door jongeren worden gebruikt. Daarnaast krijgt de Fietzersbond meldingen dat, de verlichting verblindend is voor andere weggebruikers, wanneer de scooters zwaarder beladen zijn (bijvoorbeeld als er twee mensen op zitten). Ook City Centrum geeft aan dat zij nog steeds overlast ervaren rondom verkeerd geparkeerde deelscooters. Zij zien het liefst dat de huidige problemen worden opgelost voordat verdere uitbreiding van het aantal deelvoertuigen plaatsvindt.

Acties tegen overlast Deelscooters

Als gemeente nemen we de signalen die we ontvangen serieus. Er is intensief contact met Go Sharing, waarbij we aandringen op verbetering en als het moet ook zelf handhavend optreden. Dit heeft er toe geleid dat er al verschillende acties zijn ondernomen om de overlast tegen te gaan.

- Het verboden gebied is verder uitgebreid
- Er worden extra rondes gereden rondom de stations in Zwolle om scooters te herplaatsen
- Er worden extra pushberichten gestuurd naar gebruikers van Go Sharing over juist parkeren, daarbij worden gebruikers ook geïnformeerd over de sancties als ze dat niet doen

Datum 30 november 2021

- Er wordt extra controles uitgevoerd op de parkeerfoto's, waarbij foutparkeerders een eerste keer een waarschuwing krijgen, bij een tweede keer een boete van 75 euro en bij de derde keer wordt hun account geblokkeerd.

Als gemeente treden we daarnaast ook handhavend op, met name in het gebied bij Station Zwolle waar een parkeerverbodszone geldt. In de afgelopen periode zijn er al tientallen boetes uitgedeeld.

Daarnaast heeft Toegankelijk Zwolle contact met Go Sharing over het opstarten van een bewustwordingscampagne rondom obstakels op de stoep. Insteek is om dit een brede campagne te laten zijn waarbij ook de samenwerking wordt gezocht met bijvoorbeeld Fietzersbond en Keolis.

Communicatie

Deze informatienota is gebaseerd op de input die we van de verschillende stakeholders hebben gehad. Het verslag van deze input is als bijlage bij deze nota gevoegd. Daarnaast is er een mobiliteitsenquête uitgevoerd onder de leden van het burgerpanel. De rapportage is als bijlage toegevoegd.

Andere gemeentes

De zoektocht naar deelmobiliteit speelt ook in andere gemeentes. Daarom hebben we ook contact met andere gemeentes om waar mogelijk ook samen op te trekken.

Vervolg

Actieplan deelmobiliteit

Deelscooters en andere vormen van deelmobiliteit kunnen de deur-tot-deur reis verbeteren. Met deelmobiliteit kunnen daarbij meer ritten gemaakt worden met minder voertuigen en het biedt een alternatief voor (korte) autoritten. Bovendien kunnen deelscooters, omdat zij elektrisch zijn, de overgang naar emissievrij vervoer versnellen.

In samenwerking met het bureau Over Morgen zijn we daarom gestart met het opstellen van een gemeentelijk actieplan deelmobiliteit, waar ook deelscooters een onderdeel van zijn. In het actieplan geven we invulling aan hoe we in Zwolle om willen gaan met deelmobiliteit. Voorbeelden van andere gemeentes laten zien dat deelmobiliteit kan bijdragen aan belangrijke thema's zoals de mobiliteitstransitie, de autoluwe binnenstad of duurzaamheid. Daarbij is het belangrijk om een afweging te maken welke vormen van deelmobiliteit het beste passen bij Zwolle en wat de behoeftes zijn van bewoners, bedrijven of instellingen. Voor de deelmobiliteitsconcepten die een positieve bijdrage leveren aan ons mobiliteitsbeleid creëren we dan de juiste condities om die tot volle wasdom te laten komen.

De evaluatie geeft hierbij belangrijke input voor het actieplan. De opgehaalde informatie laat zien dat werken met (deels) vaste stallingsplekken in plaats van het huidige free floating systeem een belangrijke opdracht is om uit te werken in het actieplan om overlast tegen te gaan. De informatie die door middel van de mobiliteitsenquête is opgehaald geeft daarbij belangrijke aanvullende informatie, zoals bijvoorbeeld het beeld dat voor een groot deel van de potentiële gebruikers de maximale loopafstand 300 meter is.

Datum 30 november 2021

Hierbij is er ook aandacht voor acties die nu al uitgevoerd kunnen worden. Als tijdens het werken aan het actieplan blijkt dat er ideeën zijn die nu al toegepast kunnen worden, dan willen we die ook al gaan realiseren. De ervaringen die we daarmee opdoen, samen met algemene ervaringen met deelmobiliteit, vormen daarmee weer input voor het actieplan. Knelpunten en mogelijke oplossingsrichtingen komen duidelijk in beeld. Gesprekken met lokale stakeholders, marktpartijen en uw raad zijn onderdeel van het proces om tot een goed actieplan te komen. Bij dit proces hoort ook een informatiebijeenkomst met uw raad. Het streven is om het actieplan deelmobiliteit medio 2022 aan uw raad voorleggen.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer Peter Snijders, burgemeester

Dick Emmer, gemeentesecretaris